

LÄHEISEN SAIRASTUMINEN

AALTO, Kirsti

Saattohoito kuolevan tukena, 2013

Kirja koostuu asiantuntijoiden artikkeleista, ja käsittelee saattohoidon merkitystä sekä kuolevan että saattajan kannalta, kuolevan sielunhoitoa, surevan tukemista ja lohduttamista ja toivon ylläpitämistä kuolevan potilaan hoidossa.

AHERN, Cecelia

P.S. Rakastan sinua, 2011

Cecilia Ahernin esikoisromaani. Holly ja Gerry ovat aikoneet olla yhdessä elämänsä loppuun asti, mutta kohtalo päättää toisin. Gerry kuolee yllättäen vain vähän alle kolmekymmentävuotiaana, ja Holly vaipuu surun syövereihin.

BERGMAN, Ingmar

Kolme päiväkirjaa, 2005

Maria sai vasta aikuisena tietää, että hänen isänsä ei olekaan äidin ensimmäinen mies, vaan toinen – että hänen isänsä on Ingmar Bergman. Kun Ingrid syksyllä 1994 sairastui vatsasyöpään, heidän maailmansa luhistui. Ingrid, Ingmar ja Maria yrittivät päiväkirjoissaan ymmärtää tapahtuneen. Osana surutyötä nämä ainutlaatuisen kauniit ja hienosävyiset päiväkirjat kuvaavat kuoleman katastrofia. (Lähde: like.fi)

DIDION, Joan

Maagisen ajattelun aika, Like 2007

Joan on vasta miehensä kanssa ollut sairaalassa katsomassa koomassa olevaa tytärtään, ja he ovat istuutumassa ruokapöytään, mutta mies saa äkillisen massiivisen sydänkohtauksen ja kuolee. Kirja on kirjoitettu surun vallassa, yhdeksän kuukautta tapahtuman jälkeen. Joan Didion pukee sanoiksi ne tunteet, joita läheisen ihmisen äkillinen menettäminen aiheuttaa.

EHNQVIST, Johanna

Isää ei enää ole, 2007

Koskettava selviytymistarina elämän romahtamisesta uuden alkuun, kun puoliso ja isä sairastuu vakavasti ja menehtyy muutamassa kuukaudessa.

ERVAST, Johanna

Jäähyväiset Einolle, 2008

3-vuotias Eino saa keskellä yötä aivoverenvuodon. Aiemmin terve pikkupoika makaa yhtäkkiä sairaalassa puhe- ja liikuntakyvyttömänä. Välillä vanhemmat elävät parantumisen toivossa, välillä hirvittävässä tuskassa. Kuinka äiti ja isä kestävät, kun perusterve lapsi sairastuu vakavasti ja aivan yllättäen? Onko elämää mielekästä pitkittää, jos ihminen on parantumattomasti sairas? Miten äiti voi hyväksyä ajatuksen, että hän joutuu luopumaan pienestä pojastaan, päästämään lopullisesti irti? Voiko lapsen kuolemasta toipua koskaan? Ei sittenkään, vielä et ole tervetullut, kuolema, odota vähän. Anna hiukan lisää aikaa toivoa ihmettä. Jos sittenkin tapahtuisi jotakin toipumista ja palautumista. Johanna Ervast kirjoittaa esikoisensa yhdeksän viikon kamppailusta kuolemaa vastaan. Hän kuvaa omia tunteitaan, ympärillä olevien ihmisten reaktioita, sairaaloiden toimintaa, toivon rippeitä ja luopumisen tuskaa. Jäähyväiset Einolle on aito ja raastava kuvaus siitä, miltä tuntuu äidistä, joka istuu viikko toisensa jälkeen lapsensa kuolinvuoteen äärellä ihmettä odottaen.

ERVAST, Johanna

Jäähyväisten jälkeen – kertomus elämästä lapsen kuoleman jälkeen, 2009

Surusta ei voi toipua. Mutta surussa voi toipua. Vuonna 2005 Johanna Ervastin perheen elämä järkkäsi. Kolmevuotias Eino kuoli yhdeksän viikon sairauden jälkeen. Jäljelle jäivät suru, muistot, tuska ja kaipuu sekä valtava haaste koota elämä uudelleen. Jäähyväisten jälkeen kertoo elämän pysähtymisestä, sen kääntymisestä taaksepäin ja vähitellen kriisien kautta löytyvästä jalansijasta, hiljalleen kasvavasta varmuudesta: ehkä elämä voi sittenkin jatkua. Lohduttomuuden ja uupumuksen jälkeen voimat palaavat ja surun kuvat alkavat pehmentyä. Elämään astuu ilo, ensin varovasti ja huomaavaisesti, sitten vahvistuen, arjen pieninä askareina. Aika haavat parantaa, sanotaan, ja haavoistaan aika tunnetaan. Jäähyväisten jälkeen kuvaa suruprosessin eri vaiheita ja surun monia kasvoja. Koskettava teos tarjoaa myös vertaistukea jokaiselle läheisensä menettäneelle. Jäähyväisten jälkeen on selviytymistarina suruista suurimmasta takaisin elämään.

ERÄPUU, Tiina

Susiakan surukirja, 2017

Läheisen sairastuminen mullistaa hetkessä koko elämän. Susiakan surukirjan tavoitteena on tehdä vaikeasti lähestyttäviä kokemuksia näkyväksi sanoin ja kuvin. Teksti on syöpäpotilaan sairaskertomus vierelläkulkijan näkökulmasta sisältäen myös potilaan kokemuksia omin sanoin sekä pohdintaa puolison kuoleman jälkeiseltä ajalta. Teksti etenee päiväkirjanomaisesti. Tunneskaala on laaja syvästä tuskasta tai hämmennyksestä arjen hupaisiin pikku havaintoihin. Aleksis Kiven sanoin ”Sininen on rakkauden karva.” Kirjan grafiikan menetelmillä toteutettu kuvitus tuo oman lisänsä teemojen käsittelyyn. Siinä kuva-aiheet toistuvat ja muuntuvat kuten tarinassa tilanteet. Susiakan surukirja on suunnattu vertaistueksi sekä ihmisille joita aihe ei ole vielä kohdannut. Kirjan kanssa voi vaihtaa ajatuksia ja se kulkee helposti mukana. Siihen voi myös aina palata. Kertomus on puheenvuoro keskusteluun jokaisen oikeudesta inhimilliseen saattohoitoon ja arvokkaaseen kuolemaan.

HAAPA-AHO, Jari

Hengitä edes hiljaa, 2010

Miten ihmisen käy, kun asiat eivät sujukaan omien odotusten mukaisesti? Tositapahtumiin perustuva tarina ajoittuu 1970-luvun puoliväliin. Mikä on ihmisen oma panos ja vastuu, kun sairaus murentaa hänet pala palalta? Entä lähimmäisten? Milloin on aika puhua ja milloin vaieta? Miten puhumaton asia luo vuosikausia kestävän jännitteisen, näkymättömän siteen ihmisten välille?

HOKKANEN Erkki

Surun kanssa sinuiksi, 2015 (leskeys)

Tämä kirja on syntynyt surun keskellä ja sen puristamana. Tässä kirjassa käydään läpi surun, ikävän ja kaipauksen vuorottelua arjessa. "Kirja on henkilökohtainen. Se kuvaa niitä tunteita ja sitä arkea, jonka puoliso kokee saatuaan kuulla rakkaimpansa vakavasta sairastumisesta, elämästä sairauden kanssa, toiminnasta omaishoitajana ja sopeutumisesta leskeyteen. Kirja kuvaa niitä tuntemuksia, joita kohdataan kotisaattohoidossa puolison rinnalla ja vielä kuoleman jälkeen, kirjoittaja kertoo.

JAKOBY Bernard, Tapani Antti

Tien tuolle puolen: miltä kuoleminen tuntuu, 2012

Rajakokemusten lisäksi teos käsittelee surutyön vaiheita ja kuoleman kokemusta universaalina, uskonnollisena ja historiallisena ilmiönä. Kirja kertoo myös kuoleman tutkimuksesta ja tutkimusten perusteella laaditusta saattohoitomallista, jossa sekä kuoleva että omaiset otetaan huomioon ja heitä tuetaan koko prosessin ajan. Jakoby korostaa, kuinka tärkeää on suoda jokaiselle mahdollisuus arvokkaaseen kuolemaan ja vapaus päättää, milloin ei enää halua elämää jatkettavan keinotekoisesti.

KANDELIN, Kaisu

liris Anna Helena – Syöpälapsen, neurofibromatoosilapsen tarina, 2003

Kaisu Kandelinin on kirjoittanut tyttärestään kirjan *liris Anna Helena*. Kirja koostuu liriksen elämän aikaisista tapahtumista alkaen tarinasta, joka liittyy hänen nimeensä. Jälkisanat on kirjoitettu pyhäinpäivänä 2002. Monet tapahtumat asiat liittyvät Kuorttiin, Lastenkliniikkaan ja siellä tapahtuneisiin asioihin. Mielenkiintoisinta kirjassa ovat liriksen omat päiväkirjamerkinnot, tuntemukset eri elämän vaiheissa. Läpi kirjan huokuu liriksen positiivinen asenne elämään, jopa siinä tapauksessa, kun ei enää ollut toivoa, hän alkoi kirjoittaa päiväkirjoissaan loppuelämänsä ensimmäisestä päivästä lähtien aina 110 päivään asti.

LEHTOLA LAURA

Pelkääjän paikalla, 2015 (leskeys)

Rakkaus ei lopu, kun toinen osapuoli kuolee. Riipaiseva, lämpimän huumorin sävyttämä romaani nuoresta perheenisästä, joka selviää vaimonsa kuolemasta, koska muuta vaihtoehtoa ei ole. Aapon ja Annan avioliitto muuttaa muotoaan, kun Anna sairastuu vakavasti. Leskeksi jäätyään Aapo yrittää jatkaa elämää: huolehtii tyttärestä, hoitaa työnsä ja etsii elämälle uusia merkityksiä. Insinöörin logikalla tuntuu anteeksiantamattomalta, että toinen on noin vain häipynyt kuvioista. Surusta huolimatta on käytävä parturissa, puettava lapsi päiväkodin valokuvaukseen ja kestettävä netti-treffejä. Lukija tutustuu myös Veeraan, joka osuu Aapon tielle ihan väärällä hetkellä. Vai onko hetki sittenkin juuri oikea?

LEWIS, C.S

Muistiinpanoja surun ajalta, 2009

Lewisin puoliso Helen Joy Davidman kuoli syöpään vuonna 1960 heidän oltuaan avioliitossa vain muutaman vuoden. Lewis pohtii omaa suruaan tunteiden ja älyn tasolla, mistä kapinointikaan ei ole kaukana.

LINDQVIST, Martti

Surun tie, 1999

Martti Lindqvist puhuu kirjassaan surijalle. Hän on itse kokenut vanhempiensa kuoleman, läheisten ihmisten sairastumisen ja poismenon ja vaimon äkkikuoleman. Hän ei anna kirjassaan yksityiskohtaisia neuvoja tai kerro mitä pitää tehdä. Hän vain puhuu surusta, kertoo kokemuksistaan ja myös muiden surukokemuksista. Pohdinnan kautta hän johdattelee surijan omalle surun tielleen, jota pitkin on kuljettava.

LUOMA, Jorma

Viimeinen hyppy, 2014

Isä kertoo päiväkirjamuodossa uimahyppyharjoittelussa menestyneen tyttärensä sairastumisesta ja taistelusta elämästä ja kuolemasta.

PAUSCH, Randy & ZASLOW, Jeffrey

Jäähyväisluento, 2009

Amerikkalaisen Carnegie Mellon -yliopiston ohjelmassa oli taannoin luentosarja, johon kutsuttujen toivottiin puhuvan siitä, mikä heille oli kaikkein tärkeintä ja mitä he halusivat sanoa muille ennen kuolemaansa. Oli siis puhuttava niin kuin kyseessä olisi jäähyväisluento. Tällaisen luennon yhteydessä kuulijatkin tulisivat miettineeksi, mitä itse halusivat sanoa, jos kyseessä olisi viimeinen mahdollisuus. Kun tietojenkäsittelytieteen professoria Randy Pauschia pyydettiin pitämään tällainen luento, hän oli juuri saanut tietää sairastavansa parantumattomaa syöpää. Hänen ei siis tarvinnut kuvitella. Hän ei kuitenkaan käsitellyt kuolemaa, vaan puhui elämästä otsikolla "Kuinka todella toteutat lapsuudenhaaveesi". Hän puhui esteiden voittamisen, muiden ihmisten unelmien mahdollistamisen ja hetkeen tarttumisen tärkeydestä. Luento Pausch tiivistä kaiken sen, mitä piti tärkeänä; hän puhui arvoista ja elämisestä. Jäähyväisluennossa Randy Pausch on antanut pysyvän muodon huumorille, innoitukselle ja älykkyydelle, jotka tekivät hänestä kollegoitten mielestä "parhaan puhujan tietojenkäsittelytieteen laitoksella ikinä". (Lähde: adlibris.com/fi/)

PITKÄNEN, Seija

Turvallisesti perille, 2008

Isän sairastuminen, kamppailu syöpää vastaan, saattohoito, lopullinen ero ja surutyö kuvataan koskettavasti. Omaa suruaan läpikäyvä voi helposti samaistua Pitkäsen intiimin henkilökohtaiseen tekstiin. (Lähde: adlibris.com/fi/)

SAVE, Laura

Paljain jaloin, 2013

Laura, tuore äiti ja vaimo, saa puhelun lääkäriltä magneettikuvauksensa tuloksista. Diagnoosi on tyly. Polven kierukkavammaepäily muuttuu osteosarkoomaksi, reisiruuhun pesiytyneeksi luusyöväksi, ja keuhkoissa piilee mahdollisesti etäispesäkkeitä. Lauralla, nuorella lääketieteen opiskelijalla, on edessään toisenlaisten opintojen aika. Mitä seuraavaksi tapahtuu? Pitääkö jalka amputoida? Kuinka käy Otso-pojan ja Sofia-puolison? Entä koko parisuhteen? Voiko kaikki sittenkin olla vain yhtä suurta väärinkäsitystä ja kääntyä vielä valoisaksi? Vaikka kello pysähtyy ja arki muuttuu vuoristoradaksi, syövänkin kanssa voi silti elää. Päivän kerrallaan. Paljain jaloin on elämästään kertaitella ulos temmatun ihmisen vimmainen, osittain muistoihin ja päiväkirjamerkintöihin pohjautuva teos, joka kääntyy lohdulliseksi kertomukseksi vaivihkaa ohikiitävien päivien merkityksestä. (Lähde: adlibris.com/fi/)

TALONEN, Marjaana

Enkelivelji, 1996

Surullinen muistelmateos pienestä Ossista, joka kuolee syöpään. Kirja keskittyy äidin kokemuksiin lapsen sairauden aikana. Pojan sairaus opettaa perheen elämään ensin päivä, sitten hetki kerrallaan. Talonen kirjoittaa, että vain toinen saman kokenut voi ymmärtää parantumattomasti sairaan lapsen perhettä. Kirja onkin kirjoitettu vertaistueksi. Talonen kuvaa kauniisti surua ja elämänarvojen uutta järjestystä, kun kaikki turha on pudonnut pois elämästä äärimmäisten kokemusten äärellä.